

Protokół

100. posiedzenia I. sesyi IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 22. października 1910.

Początek o godzinie 11 minut 25 przed połud.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wang, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 135.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik JE. Dr. Michał Bobrzyński, c. k. Radca Dworu Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 98. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 99. posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przejrzania.

Marszałek oznajmia, że wpłynął protest i wzywa sekretarza p. Skwarkę do odczytania tego protestu.

Sekretarz p. Skwarko odczytuje następujący protest:

Do JE. Stanisława hr. Badeniego
Marszałka krajowego
we Lwowie.

Podpisani posłowie Sejmu krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi z WKs. Krakowskiem, wnoszą niniejszem po myśli § 76 regulaminu sejmowego

P r o t e s t

przeciw niezgodnemu z regulaminem postępowaniu, które zaszło dnia 19. października 1910, na posiedzeniu I. sesyi IX. peryodu Sejmu galicyjskiego.

W szczególności: W sprawozdaniu stenograficznem tego posiedzenia Sejmu gal. stwierdzono, że przez cały czas rzekomych debat od pierwszego do ostatniego punktu porządku dziennego trwały nieustające, ogłuszające okrzyki, wrzask, świsty i bicie pultami. Z tego stwierdzenia sejmowym protokołem wynika, że co do wszystkich punktów dziennego

porządku nie mogła się odbyć żadna rozprawa sejmowa, nie było głosów sprawozdawców, nie odczytywano żadnych wniosków, nie udzielano nikomu głosu i nikt nie mógł słyszeć, jakie wnioski i kiedy przychodziły pod głosowanie.

Pomimo tego JE. p. Marszałek kraj. przy pomocy mimiki załatwiał sprawy i doprowadził do rzekomego uchwalenia całego porządku dziennego, chociaż podpisani posłowie stanowczo protestowali przez cały czas tej mimiki przeciw sposobowi prowadzenia obrad, jak też nie mogli wiedzieć, co i kiedy się uchwala i nikt z obecnych posłów nie mógł przyjść do głosu.

Że dotycząca rozprawa nie mogła fizycznie odbyć się zgodnie z postanowieniami regulaminu sejmowego, widać już z obliczenia czasu pomiędzy ponownem otwarciem posiedzenia sejmowego, t. j. pomiędzy godziną 12. minut 5. po południu, a jego zamknięciem o godz. 12. minut 35. po południu, przy czem należy podnieść, że na wstępie po ponownem otwarciu posiedzenia przed przystąpieniem do porządku dziennego przemawiało jeszcze 5 mowców i szósty JE. p. Marszałek, a po odrzuceniu formalnego wniosku p. Lewickiego o zamknięcie posiedzenia JE. p. Marszałek jeszcze co najmniej przez 5 minut wskutek wrzasku w Izbie, wogóle nie przystępował do porządku dziennego — a po rzekomem wyczerpaniu porządku dziennego, zabierał jeszcze głos p. Leo.

Z powodu tego cały porządek dzienny, obejmujący tak obszerne i ważne sprawy, jak: zamknięcie rachunków Banku krajowego za lata 1908 i 1909, zmiana ustawy kraj. o szkołach realnych, sprawozdanie komisji przemysłowej w przedmiocie utworzenia kraj. patronatu rękodziel i drobnego przemysłu i inne wnioski, rezolucje i projekty ustaw — fizycznie w przeciągu tak

krótkiego czasu — nie mógł być wyczerpany.

Ponieważ według postanowień § 39. i następnych regulaminu sejmowego rozprawy sejmowe muszą być ustne — wszystkim posłom zrozumiałe i dostępne, przeto nie ulega najmniejszej wątpliwości, że wszystkie rzekomo postanowione uchwały od pierwszego do ostatniego punktu porządku dziennego z 99. posiedzenia sejmowego z 19. października 1910 — są nieważne, na co zakładamy ten protest i wnosimy na odczytanie go na najbliższem posiedzeniu Sejmu i o dołączenie do protokołu obrad.

Lewicki, Kurowiec, Petruszewicz, Winniczuk, Kiweluk, Makuch, Sodoń, Orsa, Skwarko, A. Staruch, Sandulak, Dumka, T. Staruch.

Marszałek oznajmia, że protest ten będzie dołączony do protokołu obrad 99. posiedzenia z dnia 19. października 1910, i że zastrzega sobie względnie innym posłom prawo ewentualnego wniesienia oświadczenia na ten protest, po myśli przepisów § 76. regulaminu sejmowego, które to oświadczenie będzie odczytane i również dołączone do protokołu obrad.

Marszałek udziela głosu p. Dudykiewiczowi.

Przemawia p. Dudykiewicz i zapowiada protest przeciw ważności uchwał zapadłych w dniu 19. października 1910, niemniej żąda sprostowania protokołu 99 posiedzenia Sejmu z dnia 19. października 1910.

Na wypadek nie uwzględnienia żądania sprostowania, zastrzega sobie p. Dudykiewicz środki prawne, przewidziane w § 81. regulaminu.

Marszałek oznajmia, że postąpi w tej sprawie w myśl przepisów § 81. regulaminu.

Marszałek udziela głosu p. Lewickiemu.

Przemawia p. Lewicki i żąda sprostowania protokołu z 99. posiedzenia Sejmu z d. 19. października 1910 w następującym kierunku:

U w a g i

co do treści protokołu z 19. października 1910, 99. posiedzenia I. sesyi, IX. periody Sejmu Galicyjskiego:

I. Ustęp protokołu „Powstają okrzyki, wrzask, trąbienie, gwizdanie i bicie w pulpity ze strony posłów klubu rusko-ukraińskiego“, należy uzupełnić dal- szym ustępem „te ogłuszające demon- stracye trwają dalej!!“

II. Przy każdym punkcie dziennego porządku należy dodać, że posłowie klubu rusko-ukraińskiego protestowali przeciw niezgodnemu z regulaminem trak- towaniu tych spraw“.

III. Przy każdym punkcie porządku dziennego należy dodać, względnie spro- stować, że nie odczytywano wniosków ani projektów ustawy, jakoteż że spra- wozdawcy wychodzili na trybunę, ale z przyczyny nieustającego wrzasku, ustę- powali po kilku chwilach.

IV. Przy każdym punkcie porządku dziennego należy dodać, że z powodu ogłuszających wrzasków w sali posie- dzeń nie było słyhać słów Marszałka krajowego.

V. Przy końcu protokołu należy do- dać, że przez cały czas usiłowanego traktowania porządku dziennego od pierwszego do ostatniego punktu, trwały nieustające i ogłuszające krzyki, wrzaski, gwizdanie i bicie pulpitemi na ławach posłów rusko-ukraińskich“.

Lwów, 22. października 1910.

Dr. Kość Lewicki.

Marszałek oznajmia, że w sprawie tej postąpi po myśli przepisów §. 81. regulaminu sejmowego.

Marszałek udziela głosu p. Korolowi.

Przemawia p. Korol i zapowiada wniesienie pisemnego protestu przeciw ważności 99. posiedzenia i zapadłych uchwał w dniu 19/10. 1910 na tem po- siedzeniu.

Marszałek wzywa sekretarza p. Ur- bańskiego do odczytania petycyj.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 22. paź- dziernika 1910 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s. 7606, 7608, 7611, 7612, 7614, 7623, 7627, 7630, 7635— 7640, 7643, 7652, 7653.

Komisji szkolnej L. s. 7609, 7621, 7622, 7626, 7628, 7629, 7334, 7648—7651.

Komisji petycyjnej L. s. 7615.

Komisji administracyjnej L. s. 7625, 7644—7646.

Komisji prawniczej L. s. 7617.

Komisji drogowej L. s. 7613, 7616, 7641.

Komisji wodnej L. s. 7607, 7624.

Komisji reformy wyborczej L. s. 7610, 7618.

Po odczytaniu petycji L. s. 7608 Hnata Tkaczyka o uwolnienie od kosztów leczenia matki w Kułparkowie, przemawia p. Myroniuk-Zajaczuk, popie- rając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przedzielono od- nośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7626 gminy Metenowa o uwolnienie od pre- stacyj szkolnych, przemawia p. Dudy- kiewicz popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono od- nośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7627 Mikołaja Masiuka o uwolnienie od kosztów leczenia przemawia p. Dudykiewicz popierając tą petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono oddośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania interpelacji.

Sekretarz p. Urbański odczytuje zgłoszoną interpelację, która opiewa:

I n t e r p e l a c y a

do Pana Komisarza rządowego z powodu zwłoki w przeprowadzeniu wyborów do Rady Powiatowej w Łańcucie.

Okres wyborczy Rady Powiatowej w Łańcucie upłynął z początkiem 1909 r. Prawyborzy przeprowadzono w czerwcu i lipcu 1909 r., a pomimo upływu 15. miesięcy od chwili przeprowadzenia prawyborów Namiestnictwo nie oznaczyło terminu wyborów. Rada Powiatowa w Łańcucie urzęduje przeto od 2 niepełna lat wbrew przepisom ustawy.

Interpelanci zapytują Pana Komisarza rządowego, czy zamierza bezzwłocznie rozpisać wybory do Rady Powiatowej w Łańcucie.

Antoni Styła.

Cieluch, Wasung, Myjak, Cipser, Jedynek, Krężel, Witos, Ptak, Stapiński, Bojko, Bis, Żardecki, Jampolski, Długosz.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek udziela głosu p. Lewickiemu przed przystąpieniem do porządku dziennego.

Przemawia p. Lewicki imieniem klubu rusko-ukraińskiego w sprawie stanowiska klubu wobec porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia gminy i obszaru dworskiego Płaszów do miasta Krakowa.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 400.000 K. na budowę dróg.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała bez rozprawy ten wniosek p. sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Belna ad Biecz samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała bez rozprawy ten wniosek p. sprawozdawcy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji reformy wyborczej o wniosku nagłym p. Lea i tow. w przedmiocie reformy wyborczej.

Sprawozdawca p. Głębiński przemawia i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm, przyjmując do wiadomości sprawozdanie komisji dla reformy wy-

borczej o dotychczasowym przebiegu jej obrad nad sprawą reformy wyborczej, — poleca komisji dla reformy wyborczej, ażeby użyła wszelkich starań, by sprawozdanie komisji z projektem ustawy o zmianie krajowej ordynacji wyborczej przedłożone zostało Sejmowi jeszcze na obecnej sesji sejmowej.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Korol.

Przemawia p. Jabłoński.

Przemawia p. Lewicki.

Przemawia p. Maryewski.

Przemawia p. Dudykiewicz.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 25. października 1910 godzinę 11 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 10 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Jan Wasung w. r.

